

Lovforslag nr. L 27. Fremsat den 10. oktober 1984 af Riishøj (SF), Leif Hermann (SF), Birgitte Husmark (SF), Ingerlise Koefoed (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag

til

Lov om forbud mod installering af direkte elvarme

§ 1. Installering af direkte elvarme i bygninger opført efter 1. juli 1985 er forbudt.

§ 2. Nyinstallering af direkte elvarme i eksisterende bygninger, der er lokaliseret i områder, der ikke bliver eller forventes at blive forsynet med kraftvarme eller naturgas, er forbudt.

§ 3. Undtaget fra forbud efter §§ 1 og 2 er

- 1) bygninger, der opvarmes lejlighedsvis
- 2) lavenergihuse
- 3) direkte elvarme, der etableres som supplement eller i tilknytning til vedvarende energianlæg.

§ 4. Loven træder i kraft den 1. juli 1985.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Med dette lovforslag har forslagsstillerne taget konsekvensen af den række virkninger, som direkte elvarme giver anledning til:

Elvarme er *for det første* den mest forurenende opvarmningsform, der overhovedet eksisterer. I miljøministeriets rapport »Miljø og energi 81« er det beregnet, hvor store forureningsmængder elvarme henholdsvis individuelle oliefyr giver anledning til.

Forureningsmængder ved elvarme og oliefyring
(tons/PJ)

	Elvarme ¹⁾	Oliefyr
Partikler.....	333	2
Svovldioxid	3.004	312
Kvælstofoxider	1.135	187
Flyveaske	11.418	0
Slagger.....	3.248	0

Kilde: Miljøministeriet, Miljø og Energi 81.

¹⁾ Der er forudsat anvendelse af kul.

Det kan således konstateres, at elvarme eksempelvis giver 150 gange større udslip af partikler end oliefyr. Sammenlignes med vedvarende energi og naturgas, er forskellen endnu mere udtalt.

Det fremgår af tabellen, at elvarme giver ca. 10 gange så stort et udslip af svovldioxid som oliefyr – ved produktion af den samme varmemængde. Med vedtagelsen af det såkaldte forslagslovforslag i sidste folketingsssamling vil denne forskel blive reduceret betragteligt. Men der vil tilsvarende blive en større mængde afsvovlingsprodukter, som i givet fald skal deponeres.

Ovenstående forhold understreger, at det er nødvendigt at tage miljøhensyn allerede i tilrettelæggelsen af den overordnede energiplanlægning. Dermed får man minimeret mængden af alle forurenende stoffer.

Ud over de miljømæssigt uacceptable forhold skal forslagsstillerne *for det andet* pege på, at elvarmeanlæg er meget ufleksible. Hvis der først er installeret elpaneler i en bygning, er det økonomisk fuldstændig urealistisk at overgå til centralvarme. Dermed udelukkes brugen af en række vedvarende energianlæg, hvor det er en forudsætning, at varmesystemet er vandbaseret. Her skal først og fremmest nævnes solvarmeanlæg. Når man tænker på, at bygningers levetid ofte er over 100 år, er direkte elvarme en yderst kortsigtet beslutning.

For det tredje produceres elvarme med en meget lav virkningsgrad. På et normalt elværk, der ikke er et kraftvarmeværk, er energitabet ikke mindre end 60 pct. Dertil kommer et tab i elledninger på ca. 10 pct. Det vil sige, at kun ca. 35 pct. af energiindholdet i brændslet udnyttes. I modsætning her til udnyttes 75–85 pct. af brændslets energiindhold i oliefyr. Konklusionen er, at direkte elvarme klart giver et umådeholdent stort brændselsforbrug. Det drejer sig om importerede kul, som elværkerne ynder at købe i Sydafrika.

For det fjerde er det energimæssigt ufordelagtigt at anvende højkvalitetsenergi (el) til lavkvalitetsformål (varme). Elektricitet er det muligt at udnytte i en række sammenhænge – man behøver blot at se på husholdningerne – hvorimod varmeenergi alene kan bruges til opvarmning. Det er derfor vigtigt at begrænse udnyttelsen af elektricitet til de steder, hvor den ikke kan erstattes af varme, og effektivt udnytte den energi, der alene kan bruges til opvarmning. Som eksempel kan nævnes overskudsvarme fra kraftvarmeværker, fjernvarme, solvarme m.m. Hvis det ikke sker, går der energi tabt.

Endelig for det femte er direkte elvarme uheldig, fordi denne opvarmningsform belaster kraftværkerne i spidsbelastningssituationer. Dermed kræves også udbygning af ny kraftværkskapacitet. Det daværende handelsministeriums varmeplanudvalg beregnede i sin 3. delbetænkning, at det vil kræve ca. 1.000 MW alene at forsyne de områder, der ikke skal have kraftvarme eller naturgas, med di-

rekte elvarme. Til sammenligning kan nævnes, at det nye Avedøreværk skal være på 235 MW.

Disse fem grunde er hovedårsagen til, at forslagsstillerne generelt tager afstand fra direkte elvarme.

Forslagsstillerne har overvejet mulighederne af også at indføre forbud mod installering af direkte elvarme i eksisterende bygninger, der er lokaliseret i områder, der bliver eller forventes at blive forsynet med kraftvarme eller naturgas. Med de store forskelle i omkostninger ved forsyning med direkte elvarme over for kraftvarme og naturgas forventer forslagsstillerne, at direkte elvarme vil blive udelukket af privatøkonomiske hensyn.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

I § 21 i lov om varmforsyning, jfr. lovbekendtgørelse nr. 330 af 29. juni 1983, er der hjemmel til, at kommunalbestyrelsen eller energiministeren kan bestemme, at nærmere angivne opvarmningsformer ikke må etableres i ny bebyggelse inden for et afgrænset geografisk område.

Denne bestemmelse har imidlertid ikke vist sig tilstrækkelig, for det første fordi kommunalbestyrelserne ikke udnytter denne bestemmelse, for det andet fordi der i endog meget stort tal etableres direkte elvarme i nye bygninger. Dette skyldes dels elværkernes konstante propaganda for elvarme, dels at installering af direkte elvarme har meget lave investeringsudgifter, men derimod høje driftsudgifter. For specielt vedvarende energianlæg er det lige omvendt. Med den høje rente stilles andre opvarmningsformer dermed økonomisk ugunstigt.

Derfor har forslagsstillerne fundet det nødvendigt med et generelt forbud.

Til § 2

Det er en samfundsøkonomisk særdeles dårlig løsning, hvis eksisterende boliger – hvad der er set eksempler på – får nedlagt centralvarmeanlægget og overgår til direkte elvarme.

I område IV (områder, der ikke får naturgas eller kraftvarme) er der en meget stor risiko for, at økonomien i lokale varmforsyningsprojekter, baseret på vedvarende energi distribueret i et fjernvarmenet, bliver undermineret på forhånd, hvis elvarme udbredes. Dette skyldes selvsagt, at dækningsgraden i et område bliver for lille – resultatet bliver samlet en såvel samfundsøkonomisk som projektøkonomisk dårligere løsning.

Bla. for at sikre en i øvrigt sund økonomi i kollektive varmforsyningsprojekter finder forslagsstillerne det nødvendigt med forbud mod nyinstallering af elvarme i eksisterende bygninger i område IV. Disse forhold gælder også i forbindelse med ombygning af eksisterende bygninger.

Til § 3

Forslagsstillerne finder, at der bør være enkelte undtagelser fra dette forbud, hvor specielle forhold taler herfor.

Det drejer sig for det første om bygninger, der opvarmes lejlighedsvis (som f.eks. kirker og sommerhuse), og lavenergihuse, hvor der er tale om et beskedent energi- og dermed brændselsforbrug. I denne sammenhæng forstås der ved lavenergihuse bygninger, der er isoleret væsentligt mere end de krav, der er stillet i medfør af det nyeste bygningsreglement.

For det andet bør der dispenseres, når direkte elvarme etableres i tilknytning til eller som supplement til vedvarende energianlæg. I det førstnævnte tilfælde kan der f.eks. være tale om en vindmølle og elvarme, hvorved undgås de miljømæssigt uheldige virkninger af elvarme. I det sidstnævnte tilfælde skal vedvarende energianlæg dække over 50 pct. af det samlede varmeforbrug.

Til § 4

Da loven efter forslaget først træder i kraft den 1. juli 1985, er der tidsmæssigt mulighed for at tage højde for forbuddet i forbindelse med nybyggeri.